

جل اشترای

پوسته اجرت له و ابر

سنه لک ۵۰ غروش

ای آبان ۳۰

نسخه سی ۱ غروشه

سَمْعُ مَوْلَا مُحَمَّدٍ خَلْفَتِ  
۱۳۰۷

اداره خانه و مطبعه سی

استانبولده باب عالی جاده  
سنه قره بت کتخانه سی

درج ایملین اوراق اعاده  
اولنار

باش محردی :

صالح زکی

بِحَشِّ نَبِيِّكَ نَاسِي نَشْرًا وَلِنُؤْفِقِي وَإِلَازِي هَفْتَهُ لِكَ غَنَةً

برابر غریبک الک مقبول بر اثر طبیبی اولان (هاللوپو) امراض عمومی سنی ترجمه باشلامش وایکنجی جلدینی بالاکال مسوده لری مرتبه تسلیم ایدر ایتر اعتبارجه اوتکندندن کری قالمایان مؤلف (مونیاک) ک امراضی منفرداً ترجمه باشلامش و (هاللوپو) بیقعدن باصدیروب اورتیه جیقارمشدرد . بوسوکرکی کتاب بدی یوز بیوک صحیفهدن مرکب و سکسندن زیاده اشکالی حاویدر . نفاست طبیعچون همت نقیده صرفندن دخی کری طورمامشدرد . مومی الیه شوق و آرزوی مساعی پرستانه سنی

بونکلده یگه یوب (قووافیه) نامنده کی . مؤلفک (اصفا) عنوانیه غایت مفید و مهم کتابی بالتوجه طقسان یارجه بویالی رسم الیه تربین ایدرک باصدرمشدرد . کتابخانه طیبیز هنوز بوبولده برآره مالک دکادی . دوقور حدی بک افندیگ (مقروبو) و (باقتریو لوزی) ابله (قولرا) به دار ترجمه و طبع ایستدکاری آثار مختلفینی دخی سوله معدن کچکم .

جله استیشارات مخصوصدن اولوق اوزره فخر الاطبا بسم عمر بک افندیگ (امراض نسائییه) و (فن ولاده) عنوانیه حاضر لادقیری آثار نفیست نمک ددست طبع اولدیفنی و عزرتلو جلال الدین مختار بک افندیگ دخی (امراض جلدیه و افرنجیه) نامیه بر کتاب وجوده کتیر . مکله اشتغال ایستدکاری کمال فخر الیه خبر ویرم که یاقینده بی در پی کتب جدیده نک ساحه ظهور اوله جنی ده ییلنش اولسون .

دوقور

ش . مغومی

### آثار فنییه مناسب اسلوب افاده

بند آتی « خریه فنون » رساله موقوفه سندن اقتباس ایدلشدرد :

۱ —

ارباشنه معلوم اولدیفنی اوزره افاده مرام ایچون اسالیب مخصوصه واردد . بر افاده بی — معنای مقصودک

بر مؤلفک کنسائی عیناً ترجمه ایدوب دیکر لری ترک ایتمکی شان همت پرورانه سنی یدیرمه یوب بوبولده محرز بالجله کتابلری تدقیق و تنیع و حتی رسائل و جرائد طبیعینی بر بریز قارشدیرمه رق هبسنی بر آره یه طویلامش . (مفردات) ی تشکیل ایتمشدرد . اورویا محافل طبیعیه ی بوکتابدن طولانی منبریکی تربیک ایستدیلر . (کیا) سی ده بوندن کری قالماز . هله بش سنه ظرفنده (مفردات) ک ایکی دفعه باصله سی بختیارلغه کتب طبیه و فنییه دن هیچ بری نائل اوله مادی .

دوقور عثمان پاشا حضرتلریگ دخی مشهور (راپوتو) نک اصول (مفردات) نی — که بک بیوک برآرد — طبع الیه طب عثمانی به اهدا بیورمه لری بزی مجبور شکران ایستدی . مکتب طبیه شاهانه معلین کرآمدن و حذاقت و درایتی امثالسرلکله آکلمش اطبای عثمانیه دن دوقور فیضی پاشا حضرتلری دخی تألیف خصوصنده بیوک بر نشانه همت ابراز ایتمش لری و علاقه دارانی مجبور منتداری ابله مشلارد .

آلمانیا حکمای مشهوره سندن دوقور (اشترومیل) ک محصول خامه سی اولوب فرانسزجه به دخی ترجمه ایدیان ایکی جلدن متشکل امراض داخلیه کنسائی اودرجه سلیس . اودرجه نفیس برطرزده لسان عثمانی به ترجمه الیه طبع ایستدرمشلر که الواح ملونه فرانسزجه و آلمانجه لردن آیرد ایدیله میور . مشارالیه بواوغوردده بش آتی بوزلیرا بر مبلغ صرف ایستدیلر .

دوقور و اوپه راتور خیرالدین بک افندی ابدال فعالیتدن کری طورمایان مترجمین و محررین طبیه زمرد . سندنلر . (عملیات جراحییه) . (امراض خارجییه) . (امداد مصابین) نامنده کی اثرلری بوکا شاهد ناطقدرد .

طیب عزرتلو فائق بک افندی دخی مطبوعات طبیه جه حائر اهمیت فوق العاده دد .

عزیز بک مرحوم ک محصول حیاتی و طبایته برکذاری اولان (امراض عمومی) نی یکی اصوله قویوب نازه لندردکدن صوکره معلم نافذ پاشا حضرتلریله برابر

بر کتبانی، بر مقاله‌ای اگر فیه انساب و ارسه بلا مشکلات، بوق ایسه اصطلاحات مخصوصه ایچون لغائه بالمر اجهه غامیله آکلیورز، زیرا بونلر عموماً هر کسک آکلا به چنی بر صورتده ساده یازلشد، بو ساده‌لک سایه‌سند در که وقته هیچ بر فن کورمه‌مش بر آدم صوکره‌دن مراق ایستدکی حالده کندی کنبدنه مطالعه و تتبع ایله ایستدکی فنک نظریاتی یک اعلی‌اله کتیرمه‌یلور، حتی سرآمدان محردین عثمانیه‌دن بر قاچ ذات‌الک مکمل تحصیل کورنلر درجه‌سند که معلومات علیه و فیه‌لری آنجق بو بولده سی ایله اکتساب ایله مشر در که ذاتاً لسان او کر نمکدن غایه مقصود دخی بودر.

بزم لسانزدهده بو استعداد بوق دکل، وارد؛ هر مد ظن ایدلیدیکندن زیاده وارد، لیکن نه چاره که وقته اتساع و البساطنه همت ایدله‌دیکندن شمدیکی درجه‌سند قالمشدر. مع هذا شمدیکی درجه‌سی ایله ده حصول مقصده یعنی ساده افاده ایله استفاده عموماً به خدمت نمکندر. نه‌کیم احمد مدحت افندی و سامی یک افندی حضراتیله صالح ذکی یک افندی بر درجه به قدر موفق اولمشدر. هر برینک آثار منتشره‌سی ایدی احترامده دایر اولغله مثال ابرادیه لزوم بوقسده فائده زائده ملاحظه‌سیله مشارالیه‌مدن مدحت افندی حضرتلرینک بو بولده یازلش اثرلرندن — لاعلی‌التعین — بر کوچک یارچینی درج ایله‌دک:

### §

[ناصرلری تداوی حقنه] — ناصورلری تداوی خصوصنده استیعال اتمه‌لی؛ یک اهمیتی و معتدل طاورانلیدر. بوتداویسکده ناسی (بانو) در کرک طوزلو کرک صافی صو ایله بانو اتمک ایچون صوی آلیق طایانه‌جق قدر ابصتی. حتی آیاقلر صو ایچنده بر مدت قاه جقلرندن صو دخی صوغوبه‌جی جهته بر یاندن صبحاق صو کتیروب حرارتی تجدیده اتمی. صافی صو ایله بانو ایدلیدکی زمان خالص کرید صابونی صو

درجه و تحمله، مقتضای حال و مقامه کوره. هانکی اسلوب ایله ادا اتمک مناسب اوله‌جفی «ذوق سلیم» دینلن قوه میزه تعیین ایدر. آنجق هر کس بوخاصه جلیه‌دن و ایدار اوله‌مایه‌جفندن استادان ادب سار خواص کلامه اسالیب بیانی دخی الحاق و تعریفات و ایضاحات لازمه‌سیله قواعد ادبیه میانه ادخال اتمشدر.

ایسته شو تعریفات و ایضاحات بزم کوس‌تیرور که آثار فیه ایچون مناسب اولان اسلوب افاده اسلوب ساده در.

فی الحقیقه آثار فیه‌دن مطلوب و منتظر اولان بلاغت کلام دکل، فائده مهمه علیه‌دن عبارت اولدیفنه و اسلوب ساده ایسه صنایع لفظیه و معنویه‌دن عاری اولغله برابر طبیعیک، سلاست، وضوح کبی محسنات عیدیه‌بی جامع بولندیفنه نظر آ بر افاده بونکله ادا ایدلیدکی تقدیرده قاری و مستمک ذهنی بالکر بر نقطه «مخصر قاه جفندن حصول مطلبی تسهیل و تأمین ایدجک یکنه بر واسطه ساده اسلوب افاده در.

حال بویله ایکن زمانزده کرک کتساب کرک مقاله صورتده میدانه قوتولان آثار فیه‌دن بر جوی، متعلق اولدیفنی فنک استعمالی ضروری اولان تعریفات و اصطلاحاتی مستثنی اولدیفنی حالده یک مغلق، یک مصطلح یازیلور. بونلرک بو صورتده یازلقدمه اوله‌سی نظیر چه «الک مقبول طرز کتبات اصطلاح پردازلقدر» زعمندن ایلری کسکده در. اگر بر کره اسلوب ساده‌نک محسناتی و بالخاصه آثار فیه ایچون لزومی لایق اولدیفنی درجه‌ده تقدیر ایدلنکله برابر اوکتابلری، اومقاله‌لری خواصدن زیاده عوامک اوقوبه‌جنی نظر ملاحظه‌یه آله‌جق اوله هیچ شبهه بوقدر که بونلرک ممکن اولدیفنی قدر ساده یازله‌سنه غیرت و همت اولنوردی.

بوکون بر جوعمز فرانسزجه، انکلیزجه، آلمانجه کی اقوام مترقیه لسانلرندن بریه آز چوق آشنایز. اولسانلرده هر هانکی فیه متعلق اولورسه اولسون یازلش

الحاصل — باشقه بر مقاله ده دخی دیدیکمز وجه ايله — تمدن ترقی معارف ايله . معارف لسان ايله . لسان ده طبیعیلکی ، فصاحتی محافظه ایدیلرک عمومیلشدر . مکهله قائم اولدیفندن بوراسی ارباب معارفه نظر دفته آلتقی لازم کلیر .

— ۲ —

« اسلوب افاده » ترکیبده کی « ساده » تعیریندن بونک عادی برشی اولدینی آکلاشلایمایدیر . بواسلوبک اوصورتله تسهیی — عرض اولدینی اوزره — محضاً صنایع لفظیه ومعنویه دن مستغنی اولمسه منبیر . بوقسه طبیعت لسانه ک زیاده موافق اولقی وبونکله برابر بعضاً — ینه طبیعی اولان — صنایع بدیمیهی دخی احتیوايه قابل بولتیق حسیدیه مقبولتیجه اسالیب سائرتهک مادونده دکلدر . باخصوص « سهل متنع » دینان درجه سی — که الک بیوک زینتی کلفتسر وغایت طبیعی و روان اولمقدیر — ذوق آشانایان ادبه کوره جذب قلوب ایتمکده اسلوب مزینه . بلکه اسلوب عالی به صلاحوان رجحان اولسه سزادر .

واقعا نه بونک نه ده اسالیب سائرتهک موضوع بحفز اولان آثار فیه ايله مناسبتی بوقسه ده علوم حکیمیه و طبیعیه ایما شندن بعضارینک ، علی الخصوص بدایع حادثات طبیعیهک اسلوب مزین ايله بیانی ممکن وحی مستحسندر . نه کیم (بوفون ، بر ناردن دوسن پیر ، لونی فیکیه . ده بهی ، قابل فلاناریون) کبی ذوالخجاصین یعنی هم حکیم هم ادیب اولان بو ذواتک وآنره تقلیداً مدحت افسندی حضرتلرینک بر جوق آتاری بویولده یازلمش شیردندیرکه انسان او قومله لذتلرینه طویه ماز .

اما بزه کوره بونده حصول موفقیت ایچون اولان بحث اوله جق شیکک بوکا فحتمل اولوب اولمامه سینه . ثانیاً « تعلیم » ویا « توصیف » مقصدلرندن هانکی سینه یعنی درس ایچونمی ، یوقسه مجرد شصا صرانه بر تعریف اولقی اوزره می یازیله جفته ، ثانیاً « ترتیبات لفظیه ومعنویه » اوله بر عبارده بر جوق صربی قارسی کات و ترکیبات

ایچنده کوبوردیلرک ناصور محملری اوغوشدورولورسه ناصورلری یوموشاتقی ، قابارتقی ایچون نفی ک زیاده در . یانیو ایچنده ناصورلر کوزله قاباردقدن سوکره آیاقلر جیق اریلوب بر جاتی ايله ناصورلرک اوستنی قازیغه باشلامی . اما دقت بیورلسونک « کتیکه » باشلانمهی توصیه ایچوروز . قازیغه باشلانمهی توصیه ایدبوروز . قازیغی عملیات اوصورتده اجرایه دقت ایتملیرکه بو عملیاتدن هیچ بر وجع والم حس اولنمامیلیدر . چاینک تماس و دلکندن ازینجیق آغری حس اولدینی آندم عملیاتی بر اقلیدر .

بو عملیات ايله ناصور اوزرندن بول بول ، یاخود تالاش تالاش دری یازچه لری قالقار . بعده خالص لادنی آتشدن یوموشادورق قانیجه کاغذ قدر ایچلندکدن سوکره ناصورلرک اوزرینه اورتملی و آنلرک دخی اوزرلرینه بر سبغاره کاغذی قویه رقی جورا بلری و طیشاری جقمقی لازم ایسه بوتیلری کیمی . هر یکرمی درت ساعتده بر کره بو عملیات تکرار اولنورسه برهفته ظرفنده ناصورندن اثر قالماز . حتی ده ایلک کونی . عملیاتک حسن تأثیری ايله ، انسان راحته یورومکه موفق اولور . ایلک عملیاتک اجرا سندن سوکره ایکنه ییی اجرا اولنه جتی زمان اولا ینه جاتی ايله ناصور اوزرینه یا شمش اولان لادنی قازیوب جیقارمهرق یانیوی آندن سوکره اجرا ایتملیر . طوزلو یانیودن سوکره ناصورلر اوزرینه یالکر « غلیسیرن » سورمهک دخی بونلری یوه وشاق طوته رقی اوجای تسکینه خدمت ایلر سده بالکلیه اندفاعی موجب اوله ماز .

§

ایشته آثار فیهیه لایق وباخصوص بویولده توضیح و تعریف عملیات ایچون الک موافق افاده بودر ، تألیف و تحریر ايله اشتغال ایدن سائر ارباب فن دخی بو طرزده افاده به صرف همت ايله سهل مطالعه لری حقیقه موجب استفاده اولور اثرلره مالک اولمقله افتخار من تراید ایدر ایدی .

ایله غیر طبیعی سجعملر و خاییده و خلاف ذوق سلیم تشبیهات بولندرمقدن عبارت ظنیه سوزی طبیعیلدکن چیقارماغه دقت ایتک لازمدر .

زیرا امور و مباحث عادیهدن بری و مثلاً بوندن اولسکی مقالهدهکی فقره قیلندن برشی اسلوب مزین ایله یازیله جق اولدیفی حالده غایت مناسبسز، بلکه کونج دوشهچکی کبی «تعلیم» و یا «توصیف» دن برینک برینه دیکری اقامه ایلدیککی تقدیرده دخی مقصد اصلی فوت اولهجنی و کلامده زینت حقیقه «طبیعیلک» دن عبارت اولغله آتی لغات و اصطلاح حانه بوغغق طبیعیلدکن چیقارمق دیمک اولهرق بویاسه

«چیققدجه لسان طبعندتن

البته دوشر فصاحتندن

مقتضاسجه فصاحتی و بناءً علیه تأثیری ازاله ایلدهجکی

دکراددر .

کلامده حسن تأثیر بالخاصه سزوار تذکیردر . ذاتاً ادبیات و بلاغت نامی آلتنده بر طاقم قواعد و ضوابطک تدایونی هپ کلامده حصول حسن تأثیر و آنک اسباب و وسائلنی تعیین و تقریر مقصدندن ایلری گلشدر .

سوزی طبیعیلدکندن، تأثیرندن آیقویان اسباب پک چوققددر . بز بوراده، بحثمزده تعلاتی جهتیله، یالکز برینی بیان ایلدهجکرکه اوده لزوم حقیقی اولمادجه عربی فارسی ترکیلر و برمعنایه موضوع و زباززد ترکیه برکله وار ایکن عربیستی فارسیستی قوللانماق لازمسیددر .

فی الحقیقه بحثک موضوعی هر نه اولورسه اولسون برعبارده لزوملو لزومسز عربی و فارسی کلات و ترکیباتک کثرتی، علی الخصوص افعال مرکبه استثنائی سوزک لطافت اصلیه و طبیعیهستی بالکلیه اخلال ایدر .

بزده عربی فارسی ترکیب استثنائی مراقق نه کبی غلطانه یول آجدیفی و «مصطلح یازمق» هوسبیله بعض کره نه قدر عجیب و غریب سوزلر یازلدیفی هر کسک بیلدیککی شیلردن اولهسیله اوزون اوزادی ایضاحه حاجت یوقدر .

بوند دفته شایان برجهت ده و وار : اکثریت اوزره عربیدن آنسان کلهتری بوصورنده استعمال ایتکله هم معنای موضوع و حقیقیلردن چیقارمش، همده اومعناده ترکیه مزده موجود ودها مناسب تعبیراتی نظر اعتباردن اسقاط ایلهمش اولیورز .

مثلاً «شویله بر وضعیت آلدی» : ساعتک چلمهسی طعام وقتی اشعار ایلدهی «دیورز» حال بوکه بورادهکی (اخذ) کلهسی بزم «وضعیت آلدی» تعبیرندهکی (آلق) کلهسنک متضمن اولدیفی «کسب» معنایه موضوع اولمادیفی کبی (اشعار) کلهسی دخی مطلقاً خطوط و نقوش واسطه سیله بیلدرمک دیمک اولهرق سادهجه «بیلدرمک» معنایه دکلددر .

[بونلر «شویله بر وضعیت آلدی» طعام وقتی بیلدردی» صورتسده یعنی دهها بلیغ اولهرق افاده ایلدیلیدر .]

ایشته مرکب فعللار سوزی طبیعیلدکن چیقاردیفی کبی هر ایکی لسانک شیوهستیده بوزمشدر .

موضوعی مواد عادیهدن اولان آثار فیهنک اسلوب ساده ایله فصل افاده اولتق لازم کلهجککی مقاله اولادهکی مثال تعیین و ایضاح ایلهمشدر . موضوعی محاسن طبیعیهنک توصیفندن عبارت بولنانلرینک اسلوب مزین ایله فصل افاده اولهسیلنهجکهنده — مسامحهدن نشأت ایدن بعض سسقطات ایله زوائد و مکرراندن قطع نظر ایلدیککی حالده — ینه مدحت افندی حضرتتیرینک آثارندن مثال آرامیلیدر .

فائق